

SKRIVELSE
2017-03-30

Ärendenr:
NV-00056-17

Redovisning av Uppföljning av strandskyddet 2016

Regeringsuppdrag i RB 2017

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 010-698 10 00
FAX: 010-698 10 99
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Förord

Naturvårdsverket beslutade om denna redovisning i mars 2017.

Innehåll

FÖRORD	2
INNEHÅLL	3
INLEDNING	4
Redovisningen	4
Bakgrund	4
Genomförande	5
LÄNSSTYRELSESNAS STRANDSKYDDSBESLUT 2016	6
KOMMUNERNAS STRANDSKYDDSBESLUT 2016	15

BILAGOR:

Bilaga 1 Länsstyrelsernas strandskyddsbeslut 2016 per kommun

Bilaga 2 Kommunernas strandskyddsbeslut 2016 per kommun

Inledning

Redovisningen

Uppföljning av strandskyddet

Naturvårdsverket fick i regleringsbrevet för budgetåret 2017 ett uppdrag om uppföljning av strandskydd. Motsvarande jämförbar statistik har förts sedan 2011 års strandskyddsbeslut, vilket innebär att statistiken redovisas för sjätte året i följd.

”Uppföljning av strandskyddet

Naturvårdsverket ska redovisa statistik som rör kommunernas och länsstyrelsernas beslut i ärenden om upphävande och dispens från strandskyddet samt tillsynsbeslut i strandskyddsärenden. Av redovisningen ska framgå hur många upphävanden och dispenser samt tillsynsbeslut som länsstyrelserna och kommunerna har beslutat om under 2016, fördelat på kommuner. Statistiken ska visa vilket ändamål upphävandet haft eller för vilken åtgärd dispensen getts och vilket särskilt skäl som ligger till grund för beslutet. Vad avser tillsynsbeslut ska ändamålet med beslutet anges. Statistiken ska även visa kommunala beslut om dispens eller upphävande som överklagats eller som en länsstyrelse beslutat att överpröva enligt 19 kap. 3 b § miljöbalken, samt kommuners och länsstyrelsernas tillsynsbeslut som överklagats. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 31 mars 2017.”

Länsstyrelserna har inte fått motsvarande uppdrag i regleringsbrevet för 2016 men kunde tillhandahålla underlag till Naturvårdsverket under februari 2017.

Bakgrund

Naturvårdsverket har årligen sedan 2010 rapporterat strandskyddsstatistik till regeringen. Statistiken bygger på beslut som kommuner och länsstyrelser har fattat om att t.ex. medge dispens från strandskyddet och att överpröva kommuners dispensbeslut.

Inga nyheter i år i rapporteringen

Årets rapportering redovisar statistik enligt samma frågeställningar som tidigare år.

Äldre generella undantag

Vi vill även i år uppmärksamma att antalet dispenser och upphävanden kan vara svåra att jämföra från län till län beroende på att äldre generella undantag från strandskyddet fortfarande tillämpas i ca 10 län.

Dispenser från strandskyddet

I juli 2009 trädde ändringar av strandskyddsreglerna i kraft. Huvudregeln blev då att kommunerna, som första instans, prövar en ansökan om dispens från strandskyddet. Länsstyrelsen är första instans om dispensen avser byggande av en försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg eller ett område som skyddas enligt andra bestämmelser i 7 kap. miljöbalken än bestämmelserna om miljöskyddsområde eller vattenskyddsområde och skyddet har beslutats av någon annan än en kommun.

Ändringarna 2009 innebar även att länsstyrelsen ska granska en kommuns beslut om strandskyddsdispens för att se om det finns skäl att anta att det inte finns förutsättningar för dispens eller att en brist i ärendets handläggning kan ha haft betydelse för utgången i ärendet. Kommunerna ska

därför sända alla sina beslut om dispens till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska sedan bedöma om det finns skäl för överprövning av beslutet. Om länsstyrelsen bedömer att det inte finns förutsättningar för dispens ska den upphäva dispensbeslutet. Naturvårdsverket granskade till och med juni 2009 samtliga dispenser. Därefter är det Naturvårdsverkets roll att enbart granska länsstyrelsernas dispenser.

Upphävande av strandskyddet

Den 1 september 2014 trädde en ny bestämmelse om strandskydd i kraft. I 7 kap. 18 § första stycket 2 miljöbalken, tillkom en möjlighet för länsstyrelserna till upphävande av strandskydd om det gäller vid en liten sjö eller ett litet vattendrag och områdets betydelse för att tillgodose strandskyddets syften är liten.

Länsstyrelsen kan dessutom i det enskilda fallet besluta om att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften eller området enligt plan- och bygglagen avses omfattas av en detaljplan och behövs för byggande av en försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg eller skyddas enligt andra bestämmelser i 7 kap. miljöbalken och skyddet har beslutats av någon annan än en kommun.

Genomförande

Vi rapporterar besluten uppdelat på utfärdande myndighet, dvs. kommunernas beslut om strandskydd för sig och länsstyrelsernas beslut för sig. Sammanställningen bygger på den information som länsstyrelserna, enligt våra anvisningar, har rapporterat till oss. I vissa fall har vi vänt oss till länsstyrelserna för att få nödvändiga förtydliganden av inrapporterad information. Vi har bett om att alla celler i tabellerna ska fyllas i, antingen med antalet beslut, upphävanden och så vidare, eller med frågetecken (?) då information saknas alternativt med noll (0) då det är säkerställt att inget har gjorts. ”K” efter siffra vid en tabell betyder kommun och ”L” betyder länsstyrelse. Statistiken kring besluten och deras innehåll kan ha förts med en viss variation i landet, oavsett de generella undantagen som beskrivits ovan, men rapporten ger ändå en överskådlig bild av prövningen och de beslut som fattats under 2016.

I några fall finns mindre avvikelser mellan summor i olika tabellkolumner som borde överensstämma. Vi har strävat efter att få dessa att överensstämma men inte alltid lyckats då grundmaterialet kan ha bedömts olika och att det i efterhand inte går att gå tillbaka och analysera alla beslut återigen.

Länsstyrelsernas strandskyddsbeslut 2016

Beslut om strandskyddsdispens

Länsstyrelserna fattar beslut om dispens när det gäller strandskydd i skyddade områden t.ex. naturreservat och nationalpark eller då det rör byggande av försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg, 7 kap. 18 a § miljöbalken.

Tabell 1L. Länsstyrelserna har under 2016 fattat 488 beslut om medgivanden eller avslag till dispens från strandskyddet enligt 7 kap. 18 a § p 1 och p 2 miljöbalken. I en dispens kan en eller flera åtgärder ha medgivits eller avslagits. I tabell 1L redovisas att 661 åtgärder har medgivits och 115 åtgärder har avslagits. För en mer detaljerad redovisning per kommun, se bilaga 1.

I tabell 2L redovisas fördelningen av de åtgärder som medgivits dispens från strandskyddet av länsstyrelsen per län enligt 7 kap. 18 a § p 1 och p 2 miljöbalken.

I tabell 3-4L, redovisas dispenser enligt 7 kap. 18 a § miljöbalken för nyetablering av bostadshus (permanentboende och fritidsboende) och dispenser för nyetablering av bryggor. Tabellerna finns även redovisade per kommun i bilaga 1.

Tabell 5L. För att ett beslut om medgivande av dispens ska kunna fattas måste det finnas ett särskilt skäl enligt 7 kap. 18 c-d §§ miljöbalken, se tabell 5L. Under 2016 har länsstyrelserna fattat flest beslut med hänvisning till särskilt skäl enligt punkt 1, att ett område redan är ianspråktaget (271 åtgärder) och enligt punkt 5, att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området (245 åtgärder).

Tabell 6L. Länsstyrelsen har rätt att upphäva strandskyddet i enskilda fall enligt 7 kap. 18 § p 1-3 miljöbalken. Totalt har 70 beslut omfattande 76 områden fattats i enlighet med denna bestämmelse under 2016, se tabell 6L.

I tabell 7L redovisas antalet beslut om dispens från strandskyddet som avslagits av länsstyrelsen och sedan överklagats till mark- och miljödomstol (MMD). Under 2016 beslutade länsstyrelserna om 91 avslag och 36 av dessa överklagades. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 1.

I tabell 8L redovisas antalet tillsynsbeslut per åtgärd under 2016. Länsstyrelserna beslutade om totalt 67 tillsynsbeslut varav 39 överklagades. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 1.

Tabell 1L. Beslut om strandskyddsdispens.

Antalet beslut av länsstyrelsen i ärenden om dispens från strandskyddet¹. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder respektive avslag för flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	Antalet beslut om dispens	Antal åtgärder för vilka dispens medgivits	Antal åtgärder för vilka dispens avslagits
Stockholm	26	49	70	11
Uppsala	8	5	8	0
Södermanland	9	1	1	1
Östergötland	13	2	2	0
Jönköping	13	3	3	0
Kronoberg	8	1	16	0
Kalmar	12	44	50	3
Gotland	1	34	47	5
Blekinge	5	27	21	10
Skåne	33	84	142	11
Halland	6	9	8	1
Västra Götaland	49	99	120	53
Värmland	16	10	10	4
Örebro	12	12	20	1
Västmanland	10	15	19	0
Dalarna	15	4	8	0
Gävleborg	10	3	2	1
Västernorrland	7	17	24	2
Jämtland	8	13	14	5
Västerbotten	15	22	33	1
Norrbottn	14	34	43	6
Totalt	290	488	661	115

---

¹ Enligt 7 kap. 18 a § p 1-2 MB.

NV-00056-17

Tabell 2L. Åtgärder för dispens. Antalet åtgärder för vilka dispens från strandskyddet medgivits av länsstyrelsen². Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	Försvarsanl., allmän väg eller järnväg (p 1)	Bostads-hus inkl. fritidshus	Komplement-byggnad/till-byggnad	Anläggning Tu-rism/ Camping/ Stugor/ Hotell	Brygga/ Pir	Transformatorstation, nätstation, nedläggning kabel etc.	Båt-hus	Friluftsanordningar	Väg/ Bro	Annat	Totalt
Stockholm	26	0	2	15	5	7	13	1	7	2	13	65
Uppsala	8	0	1	0	0	0	0	0	5	0	2	8
Södermanland	9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Östergötland	13	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
Jönköping	13	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	3
Kronoberg	8	0	0	0	0	1	0	0	12	1	2	16
Kalmar	12	0	2	2	1	8	15	1	0	3	18	50
Gotland	1	0	2	24	0	3	2	7	3	1	5	47
Blekinge	5	1	0	7	0	9	2	0	0	0	2	21
Skåne	33	0	7	30	0	1	10	2	20	7	65	142
Halland	6	0	0	0	1	0	1	0	4	1	1	8
Västra Götaland	49	0	14	41	1	18	25	2	0	3	16	120
Värmland	16	0	0	1	1	0	0	0	4	0	4	10
Örebro	12	0	0	3	0	1	10	0	2	1	3	20
Västmanland	10	0	0	0	1	6	4	0	1	4	3	19
Dalarna	15	0	0	2	0	0	4	0	1	1	0	8
Gävleborg	10	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2
Västernorrland	7	2	2	4	3	2	3	2	0	5	1	24
Jämtland	8	0	0	1	0	2	5	4	0	0	2	14
Västerbotten	15	0	3	1	0	9	1	0	2	1	16	33
Norrbotten	14	0	5	11	4	2	3	0	3	9	6	43
Totalt	290	3	38	142	17	71	99	19	66	39	162	656

² Enligt 7 kap. 18 a § p 1 och p 2 MB.

Tabell 3-4L. Antalet dispenser³ per län för nyetablering av bostadshus, (permanentboende och fritidsboende) och bryggor.

Ersättningsbyggnader och ersättningsbryggor ingår inte.

Län	Antal kommuner	Totalt antal nyetableringar av bostadshus	Totalt antal nyetableringar av bryggor
Stockholm	26	2	4
Uppsala	8	0	0
Södermanland	9	0	0
Östergötland	13	0	0
Jönköping	13	0	2
Kronoberg	8	0	1
Kalmar	12	2	5
Gotland	1	0	1
Blekinge	5	0	8
Skåne	33	0	0
Halland	6	0	0
Västra Götaland	49	4	1
Värmland	16	0	0
Örebro	12	0	0
Västmanland	10	0	3
Dalarna	15	0	0
Gävleborg	10	0	1
Västernorrland	7	0	1
Jämtland	8	0	2
Västerbotten	15	3	5
Norrbotten	14	2	1
Totalt	290	13	35

---

³ Enligt 7 kap. 18 a § MB

NV-00056-17

Tabell 5L. Skäl för dispens. Skäl för beviljade dispenser⁴ per län. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har skälen för samtliga åtgärder angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	18c § p 1	18c § p 2	18c § p 3	18c § p 4	18c § p 5	18c § p 6	18d §	Totalt
Stockholm	26	22	0	9	15	22	0	0	68
Uppsala	8	3	0	0	4	1	0	0	8
Södermanland	9	0	0	0	1	0	0	0	1
Östergötland	13	0	0	0	0	2	0	0	2
Jönköping	13	0	0	3	0	0	0	0	3
Kronoberg	8	0	0	1	0	15	0	0	16
Kalmar	12	14	0	7	0	29	0	0	50
Gotland	1	35	0	4	0	8	0	0	47
Blekinge	5	9	1	7	0	4	0	0	21
Skåne	33	60	1	3	0	78	0	0	142
Halland	6	0	0	1	0	7	0	0	8
Västra Götaland	49	71	1	22	0	26	0	0	120
Värmland	16	2	0	0	0	8	0	0	10
Örebro	12	5	0	1	0	14	0	0	20
Västmanland	10	0	0	10	1	8	0	0	19
Dalarna	15	5	0	0	0	3	0	0	8
Gävleborg	10	0	0	0	0	2	0	0	2
Västernorrland	7	12	0	9	2	1	0	0	24
Jämtland	8	2	0	6	2	3	0	1	14
Västerbotten	15	10	1	17	0	5	0	0	33
Norrbotten	14	21	1	11	1	9	0	0	43
Totalt	290	271	5	111	26	245	0	1	659

---

⁴ Enligt 7 kap. 18 c-d §§ MB

Tabell 6L. Antal beslut och antal områden där strandskyddet upphävts.⁵

Län	Antal kommuner	Antal beslut, 18 § p 1	Antal områden, 18 § p 1	Antal beslut, 18 § p 2	Antal områden, 18 § p 2	Antal beslut, 18 § p 3a	Antal områden, 18 § p 3a	Antal beslut, 18 § p 3b	Antal områden, 18 § p 3b
Stockholm	26	0	0	0	0	0	0	0	0
Uppsala	8	1	2	0	0	0	0	0	0
Södermanland	9	0	0	0	0	0	0	0	0
Östergötland	13	0	0	0	0	0	0	0	0
Jönköping	13	0	0	0	0	0	0	0	0
Kronoberg	8	0	0	0	0	0	0	0	0
Kalmar	12	0	0	8	8	0	0	0	0
Gotland	1	0	0	0	0	1	1	0	0
Blekinge	5	0	5	0	0	0	0	0	0
Skåne	33	0	0	0	0	0	0	0	0
Halland	6	1	1	21	21	0	0	0	0
Västra Götaland	49	2	2	0	0	1	1	0	0
Värmland	16	0	0	0	0	0	0	2	2
Örebro	12	0	0	6	6	0	0	0	0
Västmanland	10	0	0	6	6	0	0	0	0
Dalarna	15	0	0	20	20	0	0	0	0
Gävleborg	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Västernorrland	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Jämtland	8	0	0	1	1	0	0	0	0
Västerbotten	15	0	0	0	0	0	0	0	0
Norrbotten	14	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	290	4	10	62	62	2	2	2	2

---

⁵ Enligt 7 kap.18 §

Tabell 7L. Överklagade beslut om avslag.

Antal beslut om avslag på ansökan om strandskyddsdispens, samt antal beslut om avslag som överklagats till mark- och miljödomstol

Län	Antal kommuner	Antal avslag som länsstyrelsen beslutat om	Antal beslut om avslag som överklagats till mark- och miljödomstol
Stockholm	26	4	2
Uppsala	8	0	0
Södermanland	9	1	1
Östergötland	13	0	0
Jönköping	13	0	0
Kronoberg	8	0	0
Kalmar	12	8	4
Gotland	1	4	3
Blekinge	5	5	2
Skåne	33	13	8
Halland	6	1	0
Västra Götaland	49	39	10
Värmland	16	3	3
Örebro	12	1	0
Västmanland	10	0	0
Dalarna	15	0	0
Gävleborg	10	1	0
Västernorrland	7	1	0
Jämtland	8	3	2
Västerbotten	15	3	0
Norrbotten	14	4	1
Totalt	290	91	36

NV-00056-17

Tabell 8L. Antal tillsynsbeslut dvs. beslut om föreläggande, per ändamål samt antal tillsynsbeslut som har överklagats.

Län	Antal kommuner	Försvarsanl., allmän väg eller järnväg (p 1) varav antal överklagade	Bostadshus inkl. fritidshus varav antal överklagade	Komplementbyggnad/-tillbyggnad varav antal överklagade	Anläggning Turism/ Camping/ Stugor/ Hotell varav antal överklagade	Brygga/ Pir varav antal överklagade	Transformatorstation, nätstation, nedläggning kabel etc. varav antal överklagade	Båthus varav antal överklagade	Friluftsanordningar varav antal överklagade	Väg/ Bro varav antal överklagade	Annat varav antal överklagade	Totalt antal beslut per ändamål varav totalt antal tillsynsbeslut som har överklagats											
Stockholm	26	0	0	0	0	1	1	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	9	13	13	
Uppsala	8	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3	3	
Södermanland	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	
Östergötland	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Jönköping	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kronoberg	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kalmar	12	0	0	0	1	1	0	0	5	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	10	3
Gotland	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Blekinge	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Skåne	33	0	0	0	0	0	1	0	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	13	3	
Halland	6	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Västra Götaland	49	0	0	1	1	2	2	0	9	5	0	0	0	0	0	0	0	0	10	7	22	15	
Värmland	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Örebro	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Västmanland	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Dalarna	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Gävleborg	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Västernorrland	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Jämtland	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Västerbotten	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	
Norrbottnen	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	3	1	
Totalt	290	0	0	1	1	4	4	2	1	24	11	0	0	1	1	0	0	1	0	32	20	67	39

NV-00056-17

Kommunernas strandskyddsbeslut 2016

Beslut om strandskyddsdispens

Kommuner kan besluta om dispens från strandskyddet enligt 7 kap. 18 b § miljöbalken. På Gotland är det länsstyrelsen som prövar de allra flesta dispenserna då hela kusten är skyddad som naturreservat. Region Gotland, som motsvarar en kommun, har dock möjlighet att besluta om dispens i inlandet.

Tabell 1K. Under 2016 har kommunerna fattat 4870 beslut om dispenser (exklusive avslag). Statistik för antalet avslag redovisas inte av kommunerna till länsstyrelserna och kan därför inte redovisas i denna sammanställning. Tabell 1K redovisar att antalet kommunala medgivanden till dispenser som länsstyrelsen har överprövat enligt 19 kap. 3 b § miljöbalken är 552, varav 272 helt eller delvis har upphävts av länsstyrelsen enligt 19 kap. 3 b § 3 st miljöbalken. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

I tabell 2K redovisas antalet kommunala medgivanden till dispenser enligt 7 kap. 18 b § miljöbalken, uppdelade på åtgärder. Antalet åtgärder som har fått dispens är 6280 st.

I tabell 3-4K redovisas dispenser enligt 7 kap. 18 b § miljöbalken för nyetablering av bostadshus (permanentboende och fritidsboende) och för nyetablering av bryggor. Tabellerna finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

Tabell 5K. För att ett beslut om medgivande av dispens ska kunna fattas måste det finnas ett särskilt skäl enligt 7 kap. 18 c-d §§ miljöbalken. Under 2016 har kommunerna fattat flest beslut med hänvisning till särskilt skäl enligt p 1, dvs. att ett område redan är ianspråktaget. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

Tabell 6K. I tabellen redovisas dispenser från strandskyddet som medgivits på kommunal nivå och sedan upphävts av länsstyrelsen enligt 19 kap. 3 b § 3 st. miljöbalken fördelat på åtgärd. Totalt har länsstyrelserna år 2016 upphävt 346 av de åtgärder som kommunen tidigare har medgivit. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

Tabell 7K. För de åtgärder som har upphävts, har kommunen angett skäl enligt 7 kap. 18 c-d §§ miljöbalken. Tabellen finns även redovisad per kommun i bilaga 2.

I tabell 8K anges antalet kommunala beslut där kommunen har avslagit ansökan om dispens från strandskyddet och beslutet sedan har överklagats till länsstyrelsen, totalt 156 beslut. Av dessa har länsstyrelsen ändrat besluten i 27 fall och därmed beviljat dispens. 122 beslut med länsstyrelsen som andra instans, har överklagats vidare till mark- och miljödomstolen (MMD) enligt 19 kap. 3 b § 3 st. miljöbalken.

I tabell 9K redovisas antal tillsynsbeslut under 2016. Kommunerna beslutade om totalt 121 tillsynsbeslut varav 43 överklagades.

NV-00056-17

Tabell 1K. Beslut om strandskyddsdispens.

Antal beslut om dispens (exklusive avslag⁶) från strandskyddet. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har samtliga åtgärder angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	Antal beslut om dispenser, exkl. avslag	Antal åtgärder som medgivits i besluten om dispens	Antal beslut om dispenser som Lst överprövat (19:3b miljöbalken)	Antal beslut som Lst helt eller delvis upphävt (19:3b 3 st miljöbalken)	Antal åtgärder som medgivits som Lst upphävt (19:3b 3 st miljöbalken)
Stockholm	26	845	1 168	77	73	85
Uppsala	8	127	172	5	4	5
Södermanland	9	159	196	39	14	19
Östergötland	13	228	290	41	19	17
Jönköping	13	106	106	19	7	7
Kronoberg	8	135	152	8	5	9
Kalmar	12	123	162	16	10	18
Gotland	1	2	2	0	0	0
Blekinge	5	96	128	11	7	12
Skåne	33	124	187	24	11	14
Halland	6	125	128	15	6	6
Västra Götaland	49	681	899	74	31	33
Värmland	16	182	247	15	11	14
Örebro	12	114	153	43	12	17
Västmanland	10	56	70	10	4	5
Dalarna	15	456	582	58	21	29
Gävleborg	10	341	419	28	16	35
Västernorrland	7	219	238	9	0	0
Jämtland	8	168	219	5	0	0
Västerbotten	15	292	416	12	7	13
Norrbottn	14	291	346	43	14	16
Totalt	290	4 870	6 280	552	272	354

⁶ Beslut om avslag behöver kommunen inte skicka till länsstyrelsen.

NV-00056-17

Tabell 2K. Åtgärder för dispens.

Antalet åtgärder för vilka dispens från strandskyddet medgivits per kommun enligt 7 kap. 18 b § miljöbalken. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	Komplementbyggnad/Tillbyggnad	Bostadshus inkl. fritidshus	Anläggning Turism/ Camping/ Stugor/Hotell	Brygga/Pir	Transformatorstation, nätstation, nedläggning kabel etc.	Båthus	Friluftsanordningar	Väg/ Bro	Annat	Totalt
Stockholm	26	534	131	0	175	125	6	9	18	170	1 168
Uppsala	8	77	22	0	16	12	3	11	4	27	172
Södermanland	9	103	48	4	14	18	0	1	2	6	196
Östergötland	13	121	44	10	41	37	2	10	5	20	290
Jönköping	13	33	37	1	7	12	3	2	2	9	106
Kronoberg	8	47	25	3	17	27	3	7	3	20	152
Kalmar	12	34	41	5	9	55	0	0	3	15	162
Gotland	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Blekinge	5	43	22	0	7	38	0	0	4	14	128
Skåne	33	51	11	2	3	37	1	38	9	35	187
Halland	6	31	29	3	0	36	0	3	1	25	128
Västra Götaland	49	338	150	16	78	138	11	41	25	102	899
Värmland	16	73	79	11	9	31	2	1	0	41	247
Örebro	12	63	26	1	11	14	0	12	3	23	153
Västmanland	10	23	10	0	4	20	0	4	2	7	70
Dalarna	15	259	118	16	34	70	23	13	6	43	582
Gävleborg	10	135	103	15	30	74	6	10	7	39	419
Västernorrland	7	73	64	4	5	71	3	4	5	9	238
Jämtland	8	88	44	15	3	21	11	4	1	32	219
Västerbotten	15	156	115	8	28	22	15	7	11	54	416
Norrbottn	14	77	138	9	10	64	8	5	5	30	346
Totalt	290	2 360	1 257	123	501	922	97	182	116	722	6 280

Tabell 3-4K. Antalet dispenser⁷ per län för nyetablering av bostadshus, (permanentboende och fritidsboende) och bryggor.

Ersättningsbyggnader och ersättningsbryggor ingår inte.

Län	Antal kommuner	Totalt antal nyetableringar av bostadshus	Totalt antal nyetableringar av bryggor
Stockholm	26	54	71
Uppsala	8	11	7
Södermanland	9	10	12
Östergötland	13	32	15
Jönköping	13	11	4
Kronoberg	8	16	11
Kalmar	12	11	7
Gotland	1	0	0
Blekinge	5	14	2
Skåne	33	6	2
Halland	6	11	0
Västra Götaland	49	36	4
Värmland	16	44	4
Örebro	12	6	5
Västmanland	10	3	3
Dalarna	15	46	25
Gävleborg	10	46	21
Västernorrland	7	21	5
Jämtland	8	23	4
Västerbotten	15	44	14
Norrbottn	14	53	4
Totalt	290	498	220

---

⁷ Enligt 7 kap. 18 b § MB

Tabell 5K. Skäl för dispens⁸.

Skäl för beviljade dispenser. Om ett beslut innehåller dispens för flera åtgärder har skälen för samtliga åtgärder angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	18c § p 1	18c § p 2	18c § p 3	18c § p 4	18c § p 5	18c § p 6	18d §	Totalt
Stockholm	26	826	9	133	17	165	8	0	1 158
Uppsala	8	106	6	25	2	26	0	7	172
Södermanland	9	151	7	15	1	22	0	0	196
Östergötland	13	199	8	32	7	35	0	9	290
Jönköping	13	67	7	9	0	16	0	7	106
Kronoberg	8	65	5	24	2	37	0	19	152
Kalmar	12	91	2	7	6	56	0	0	162
Gotland	1	1	0	0	0	1	0	0	2
Blekinge	5	73	8	9	11	26	0	1	128
Skåne	33	103	8	9	12	52	2	0	186
Halland	6	68	3	0	4	48	0	4	127
Västra Götaland	49	524	28	79	26	222	11	9	899
Värmland	16	124	18	15	2	39	7	41	246
Örebro	12	89	3	12	6	40	0	3	153
Västmanland	10	38	3	2	3	20	4	0	70
Dalarna	15	350	19	75	12	74	3	45	578
Gävleborg	10	243	23	20	12	93	17	11	419
Västernorrland	7	127	11	6	50	29	1	14	238
Jämtland	8	119	6	21	4	19	0	50	219
Västerbotten	15	216	30	49	13	54	1	53	416
Norrbotten	14	234	25	32	7	26	1	21	346
Totalt	290	3 814	229	574	197	1 100	55	294	6 263

⁸ Enligt 7 kap. 18 c-d §§ MB.

NV-00056-17

Tabell 6K. Upphävande av dispens för åtgärd.

Antalet åtgärder för vilka dispens från strandskyddet medgivits och som länsstyrelsen sedan har upphävt enligt 19 kap. 3 b § 3 st miljöbalken per kommun. Om ett beslut innehåller upphävande av flera åtgärder har samtliga angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	Komple- mentbygg- nad/Tillbyg- gnad	Bostadshus inkl. fritids- hus	Anläggning Turism/- Cam- ping/Stugor /Hotell	Brygga/ Pir	Transforma- torstation, nätstation, nedläggning kabel etc.	Båthus	Frilufts- anord- ningar	Väg/ Bro	Annat	Totalt
Stockholm	26	30	9	0	24	2	1	0	0	21	87
Uppsala	8	2	2	0	1	0	0	0	0	0	5
Södermanland	9	6	6	1	5	0	0	0	1	1	20
Östergötland	13	4	5	1	5	0	0	2	2	2	21
Jönköping	13	1	3	0	0	0	0	0	0	2	7
Kronoberg	8	0	4	5	0	0	0	0	0	0	9
Kalmar	12	3	8	2	3	0	0	0	1	1	18
Gotland	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Blekinge	5	4	5	0	0	0	0	0	0	2	11
Skåne	33	4	2	0	1	0	0	0	0	7	14
Halland	6	0	4	0	0	1	0	0	0	0	5
Västra Götaland	49	1	12	0	5	2	5	0	2	4	31
Värmland	16	3	3	3	1	0	0	0	0	4	14
Örebro	12	7	5	0	1	0	0	1	0	5	19
Västmanland	10	1	0	0	2	0	0	0	0	2	5
Dalarna	15	11	9	0	2	0	0	0	0	7	29
Gävleborg	10	7	3	5	8	0	0	0	1	3	27
Västernorrland	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jämtland	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Västerbotten	15	0	5	0	0	0	1	0	1	1	8
Norrbotten	14	14	2	8	0	1	2	1	0	0	2
Totalt	290	86	93	17	59	7	8	3	8	64	346

NV-00056-17

Tabell 7K. Skäl för de åtgärder för vilka dispens upphävts.

Angivna skäl av kommunen enligt 7 kap. 18 c § p 1 – 6 miljöbalken och 7 kap. 18 d § miljöbalken för de åtgärder för vilka dispens medgivits och som länsstyrelsen sedan upphävt enligt 19 kap. 3 b § 3 st miljöbalken (se tabell 6K) per kommun. Om ett beslut innehåller upphävande av flera åtgärder har samtliga åtgärder angetts i tabellen.

Län	Antal kommuner	18c § p 1	18c § p 2	18c § p 3	18c § p 4	18c § p 5	18c § p 6	18d §	Totalt
Stockholm	26	55	1	19	4	5	0	0	84
Uppsala	8	2	2	1	0	0	0	0	5
Södermanland	9	13	2	5	0	0	0	0	20
Östergötland	13	14	0	4	0	1	0	2	21
Jönköping	13	2	1	2	0	0	0	2	7
Kronoberg	8	0	1	5	0	0	0	3	9
Kalmar	12	14	1	2	0	1	0	0	18
Gotland	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Blekinge	5	5	4	0	0	2	0	0	11
Skåne	33	12	0	1	0	1	0	0	14
Halland	6	2	1	0	0	1	0	0	4
Västra Götaland	49	20	2	5	0	4	0	0	31
Värmland	16	4	2	4	0	0	0	3	13
Örebro	12	12	0	1	0	3	0	3	19
Västmanland	10	4	0	0	0	1	0	0	5
Dalarna	15	8	7	8	3	0	2	1	29
Gävleborg	10	21	1	5	0	0	0	0	27
Västernorrland	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Jämtland	8	0	0	0	0	0	0	0	0
Västerbotten	15	5	0	0	0	0	0	3	8
Norrbottn	14	9	0	3	0	0	0	3	16
Totalt	290	202	25	65	7	19	2	20	341

NV-00056-17

Tabell 8K. Överklagade beslut om avslag.

Antal överklagade beslut där kommunen avslagit ansökan om dispens från strandskyddet för en eller flera åtgärder och antal beslut där länsstyrelsen efter överklagande ändrat kommunens beslut och beviljat dispens (här avses alla ändringar, dvs. även ändringar av t.ex. tomtplats), per kommun. I sista kolumnen anges antalet överklaganden till mark- och miljödomstolen (MMD) av länsstyrelsens beslut som andra instans, alltså både efter länsstyrelsens prövning av överklagande och efter länsstyrelsens upphävande enligt 19 kap. 3b § 3 st miljöbalken.

Län	Antal kommuner	Antal kommunala beslut om avslag som överklagats till länsstyrelsen	Antal överklagade kommunala beslut som ändrats av länsstyrelsen	Antal beslut av länsstyrelsen med ursprung i ett kommunalt beslut som överklagats till MMD
Stockholm	26	34	6	9
Uppsala	8	4	3	4
Södermanland	9	6	0	5
Östergötland	13	6	0	0
Jönköping	13	2	0	6
Kronoberg	8	5	1	1
Kalmar	12	3	8	7
Gotland	1	0	0	0
Blekinge	5	5	3	1
Skåne	33	6	1	3
Halland	6	2	1	0
Västra Götaland	49	38	2	36
Värmland	16	2	0	3
Örebro	12	2	0	5
Västmanland	10	0	0	1
Dalarna	15	12	1	15
Gävleborg	10	10	0	17
Västernorrland	7	2	1	0
Jämtland	8	7	0	0
Västerbotten	15	6	0	9
Norrbotten	14	4	0	0
Totalt	290	156	27	122

NV-00056-17

Tabell 9K. Antal tillsynsbeslut dvs. beslut om föreläggande, per ändamål samt antal tillsynsbeslut som har överklagats.

Län	Antal kommuner	Komplementbyggnad/ tillbyggnad	varav antal överklagade	Bostadshus inkl. fritidshus	varav antal överklagade	Anläggning Turism/ Camping/ Stugor/Hotell	varav antal överklagade	Brygga/ Pir	varav antal överklagade	Transformatorstation, nätsta- tion, nedläggning kabel etc.	varav antal överklagade	Båthus	varav antal överklagade	Friluftsanordningar	varav antal överklagade	Väg/ Bro	varav antal överklagade	Annat	varav antal överklagade	Totalt antal beslut per ändamål	varav totalt antal tillsynsbeslut som har överklagats
Stockholm	26	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Uppsala	8	?	0	?	0	?	0	?	0	?	0	?	0	?	0	?	0	1	1	1	1
Södermanland	9	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Östergötland	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jönköping	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0
Kronoberg	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2
Kalmar	12	0	0	4	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	2	0	10	2
Gotland	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Blekinge	5	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Skåne	33	2	0	4	0	4	0	10	6	0	0	0	0	2	0	1	0	13	7	36	13
Halland	6	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	0	5	1
Västra Götaland	49	1	0	0	0	0	0	7	5	0	0	0	0	0	0	1	0	19	9	29	14
Värmland	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0
Örebro	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Västmanland	10	2	0	3	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	5	1	12	2
Dalarna	15	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	2
Gävleborg	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Västernorrland	7	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Jämtland	8	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Västerbotten	15	1	1	0	0	1	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1	13	4
Norrbottnen	14	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	1
Totalt	290	6	1	15	2	5	0	23	13	2	1	1	1	5	2	3	0	60	23	121	43